

Yargıtay 11. HD E.2022/4686 K.2024/1596 (28.02.2024)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2022/4686 E. , 2024/1596 K.

"İçtihat Metni"

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12.Hukuk Dairesi

SAYISI : 2019/2157 Esas, 2022/604 Karar

DAVA TARİHİ :

HÜKÜM : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul 13.Asliye Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2016/847 E., 2019/79 K.

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı ile müvekkili arasında 14.04.2010 tarihli "Sermaye Piyasası Araçları Alım Satımına İlişkin Aracılık Çerçeve Sözleşmesi" imzalanarak 5389 nolu hesap açıldığını, buna bağlı olarak "Risk Bildirim Formu", "İnternet İşlemleri Sözleşmesi" ve "Hesap Ekstreleri Tebliğinden Feragat Sözleşmesi" imzalandığını, ayrıca 21.06.2013 tarihinde "Kredili Sermaye Piyasası Aracı İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi" imzalandığını ve bu kapsamda düzenlenen 3 talep formunun taraflarca imzalanarak 695.000,00 TL limitli kredi tahsis edildiğini, kredilendirme sürecinde, hisseleri Borsa İstanbul'da işlem gören ... A.Ş. ve ... Holding A.Ş. hisselerinin teminat olarak alındığını, SPK'nun 21.11.2013 tarihli kararına istinaden başlatılan soruşturma neticesinde İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2014/44 Esas sayılı dosya ile dava açıldığını, İstanbul 23. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 23.11.2013 tarih 2013/604 D.İş nolu kararı ile davalı hakkında 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu (5271 sayılı Kanun)'nun 127 ve 128'... maddeleri gereğince el koyma kararı verildiğini, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 25.11.2013 tarihli yazısı ile davacı nezdindeki 5389 nolu hesaba haciz işlemi tesis edildiğini, davacının 22.08.2014 tarihli dilekçesi ile 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (6362 sayılı Kanun)'nun 46'ncı maddesi uyarınca teminat tutarı kadar kısım üzerindeki el koyma kararının kaldırılmasını talep etmesine karşın bu talebin 23.09.2014 tarihinde reddedildiğini, 21.01.2015 tarihli dilekçe ile talebin yinelandığını, davalıya gönderilen 26.11.2013 tarihli ihtarname ile İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hesaba ihtiyati tedbir konulduğunun ve bu tarih itibarıyla 700.416,50 TL olan borcun kapatılmasının ihtaren bildirildiğini, davalının 27.11.2013 tarihli cevabi ihtarnamesi ile tedbir kararının akdedilen sözleşmeye hâlel getirmeyeceğini, sürecin önceki gibi devam etmesi ve 700.416,50 TL borç bakiyesinin ödenmesi için ek süre verilmesini talep ettiğini, bu ifade kapsamında borcun kabul edildiğini, ödeme yapılmaması üzerine 29.04.2014 tarihli ihtarname ile ilişkinin sonlandırıldığını ve 700.416,50 TL'nin ödenmesinin ihtaren

bildirildiğini, İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2014/44 E. kayıtlı dosyasında davalının kıymetleri üzerindeki haczin 21.07.2015 tarihli karar ile kaldırılmasından sonra hesapta bulunan varlıkların paraya çevrildiğini, davalının bu işlemleri kabul ederek müvekkilini ibra ettiğini, ayrıca borca mahsuben 20.11.2015 tarihinde 10.000,00 TL gönderdiğini, ödenmemiş bakiye tutar için 28.01.2016 tarihinde İstanbul 11. İcra Dairesi'nin 2016/2410 E. sayılı dosyası ile icra takibi başlattıklarını ancak davalının borca itiraz ettiğini ileri sürerek itirazın iptaline davalının alacağın %20'si oranında icra inkar tazminatına mahkumiyetine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; borcun kardeşi'a ait olduğunu, sözleşmede yer ... imzaların kredi alındıktan sonra ceza mahkemesinde tedbir kararının kaldırılması sürecinde davacı tarafından alındığını ancak müzayaka hali mevcut olduğunu, kredi sözleşmesinin 21.03.2013 tarihinde imzalanmadığını, sözleşme ve davaya dayanak teşkil eden belgeler üzerinde imza tarihi belirlenmek üzere bilirkişi incelemesi yapılması gerektiğini, davalının kardeşinin aldığı kredi için ... Yatırım A.Ş.'de bulunan ... ve ... hisselerini teminat olarak verdiğini, bu hisseleri davacıya geçirmek ile elde edeceği fayda olmadığını, ödemelerin ...'a yapıldığı, müvekkili tarafından'a verilen bir vekaletname olmadığını, müvekkilinin sorumluluğunun 2.401.999 adet ... ve 400.000 ... hisseleri ile sınırlı olduğunu, bunların kredinin kefaleti niteliğinde olduğunu, müvekkilinin müzayaka halinden yararlanılarak sözleşmelerin geçmiş tarihli imzalatıldığını, tedbir konulduğu tarihte hisselerin değerinin kredi miktarını karşılamaya yeterli olduğunu, tedbir kararının kalkmasıyla müvekkili tarafından hisselerin satılarak davacıya ödendiğini, müvekkilinin tedbir ve rehin kavramlarını bilmediğini, ihtarnameye verilen cevabın borcu bütünüyle kabul ettiği anlamına gelmediğini, hisselerin Sermaye Piyasası Kurulu incelemesi ve ceza davası nedeniyle değer kaybetmesi sonucu mağdur olduğunu, takip ile işlemiş faizin fahiş olduğunu ve gabin hükümlerinin mevcut olduğunu, ... ile davacı arasındaki hesap ilişkisinin incelenmesi gerektiğini savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı ile davalı arasında itiraza uğramayan 14.10.2010 tarihli Aracılık Çerçeve Sözleşmesi bağtlandığı, aracı kurum-müşteri ilişkisi kurulduğu, davalı tarafından 21.06.2013 tarihli Çerçeve Sözleşmenin ve 3 adet talep formunun sonradan ancak geçmiş tarihli olarak imzalatıldığı, bu hususda bilirkişi incelemesi yapılması talep edilmiş ise de, imza yaşının teknik olarak tespit edilemeyeceği, kredi tahsisine ilişkin pek çok belgede davacının imzasının bulunduğu ve davacı şirket tarafından düzenlenen bu belgelerin belge ve kayıt düzeni bakımından uyumlu olduğunun saptandığı ve kredinin kat edildiği 26.11.2013 tarihine kadar 5 ay içinde sözleşme ve diğer belgelere göre kredili işlemlerin yürütüldüğü, davalının bilgi ve onayı ile faiz tahakkuku yapıldığı, ayrıca davada delil olarak sunulan Beyoğlu 36. Noterliği'nin 27.11.2013 tarih 44258 yevmiye nolu cevabi ihtarnamede davalının, 700.416,50 TL borç bakiyesinin 48 saat içinde ödenmesine dair davacı talebine karşılık ödeme için ek süre talep ettiği, davalı tarafından ayrıca 303.900,00TL'nin ağabeyi hesabına havale talimatı verilmediği beyan edilmiş ise de, dosyadaki imzalı talimatlara, cevabi ihtarnameye göre, bu savunmaya da itibar edilemeyeceği, davalının hesaplarına tedbir uygulanması ile dava konusu alacağın oluştuğu dönem bakımından bağlantı olmadığı, aşırı yararlanmanın objektif ve subjektif unsurlarının bulunmadığı, davalının darda kalması krediyi kullanmasının kaçınılmaz olması gibi bir durumun söz konusu olmadığı, davalının üniversite mezunu olup, uyuşmazlık döneminde ... Tic. A.Ş. ve ... Holding'in ortağı ve YK üyesi olduğu, hesap ekstreleri tebliğinden feragat sözleşmesi imzalamadığı, dolayısıyla hukuki süreci bilmeyip anlamlandıramadığı, tedbir, rehin kavramlarını bilmediği hususundaki savunmalara itibar

edilmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, takipte davacı alacaklı tarafından asıl alacak kalemi içinde BSMV'de talep edildiği nazara alınarak, davalı itirazının 522.802,83 TL'si asıl alacak, 240.697,54 TL'si işlemiş faiz ve 12.034,87 TL'si faizin BSMV'si olmak üzere toplam 775.535,24 TL üzerinden iptaline, %20 oranındaki icra inkar tazminatının davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davacı vekili istinaf dilekçesinde özetle; icra takibinde talep edilen asıl alacak tutarı 541.033,28 TL içerisinde anapara, BSMV ve komisyonun bulunduğunu, müvekkilinin 522.802,83 TL asıl alacak ve 18.230,74 TL tutarın müvekkiline ödenmesi gerektiğini, asıl alacak taleplerinin tümünden kabulüne karar verilmesi gerektiğini, davacı ile aralarındaki kredi talep formu ve kredi artırımı zeyilnamelerinde kredi faizi olarak O/N+12 oranı yer aldığını, davalının gecelik faize 12 puan eklenmek suretiyle uygulanacak faizi kabul ettiğini, sonrasında ise müvekkili tarafından öncelikle % 17 ve daha sonra % 20,50 oranında faiz uygulandığını, bu faiz oranlarının sözleşmeye uygun olduğunu, bu oranların O/N+12 oranının altında kaldığını, sözleşmenin 18. maddesine göre müvekkilinin faiz oranlarını değiştirmek hususunda yetkisinin bulunduğunu, ticari işlerde faiz oranını serbestçe belirlenebileceğini belirterek kararın kaldırılmasını istemiştir.

2. Davalı vekili istinaf dilekçesinde özetle; müvekkiline kullandırıldığı iddia edilen kredinin 303.000,00 TL kısmının müvekkilinin talimatı ile kullandırıldığı iddia edilmiş ise de buna ilişkin fotokopi evrakı ilk defa bilirkişi raporunda gördüklerini, ...'a hesaptan yapılan 381.000,00 TL para çıkışında müvekkilinin talimatının bulunmadığını, mahkemece bu hususun hiç incelenmediğini, bilirkişinin, müvekkili ile devam eden bir çok ceza ve hukuk davası bulunan SPK'da görev yaptığını, husumetli kurum çalışanının bilirkişi olarak atanmasının yasaya aykırı olduğunu, temerrüt faizi konusunda bir anlaşma bulunmadığını, yıllık % 9 oranı üzerinde faiz talep edildiğinden hesaplamanın da bu üzerinden yapılması gerektiğini, somut olayda gabinin objektif ve subjektif unsurlarının mevcut olduğunu, ... ile davacı anlaşarak müvekkilinin iradesini sakatladıklarını, belgelerin müvekkilinin müzayaka haline düşürüldükten sonra baskı altında imzalatıldığını, ayrıca üç kişilik bilirkişi heyetinden rapor alınması gerekirken bu yöndeki taleplerinin red edildiğini belirterek kararın kaldırılmasını istemiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı vekilinin istinaf başvurusu yönünden; taraflar arasındaki sözleşmenin 18. maddesi uyarınca davacının piyasa koşullarına göre faiz oranını değiştirme yetkisi bulunduğu ve bu yetkisini 31.12.2013 tarihine kadar % 17, bu tarihten sonra ise % 20,50 oranı uygulamış olduğunu, ancak sözleşmenin aynı hükmündeki değişikliklerin müşteriye bildirileceği hususunun düzenlendiği, davacının herhangi bir bildirim yapılmaksızın tarafı olarak faiz oranını yükseltmeyeceğini, ayrıca davacının icra takibinde talep edilen 541.033,28 TL asıl alacağın 522.802,83 TL kısmından hariç kalan 18.230,74 TL kısmının BSMV alacağı olduğunu ileri sürmüş olduğu, ancak talep edilen BSMV miktarının açıkça gösterilmediği, mahkemece de 12.034,87 TL BSMV'ye hükmedildiği, davalı vekilinin istinaf başvurusu yönünden ise; taraflar arasında 14.10.2010 tarihli Aracılık Çerçeve Sözleşmesinin düzenlendiği ve bu şekilde sözleşmesi ilişkisi kurulduğu, davalı tarafından 21.06.2013 tarihli Çerçeve

Sözleşmesi ile 3 adet talep formunun sonradan ancak geçmiş tarihli olarak imzalandığı iddiasının ispat edilemediği, davalının 27.11.2013 tarihli cevabi ihtarnamesi ile davacıdan 700.416,50 TL borç bakiyesinin ödenmesi için ek süre verilmesini talep ettiği, ağabeyi hesabına havale yapılması için virman talep formunu imzaladığı, somut olayda gabinin unsurlarının gerçekleşmediği, dolayısıyla mahkemece davanın kısmen kabulüne dair verilen kararda bir isabetsizlik bulunmadığı gerekçeleriyle taraf vekillerinin istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde özetle; dilekçelerindeki nedenlerle, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca tedbir konulan 25.11.2013 tarihi itibarıyla 700.416,50 TL borç bakiyesi bulunduğu davalıya bildirildiğini, davalının da 27.11.2013 tarihli cevabi ihtarnamesi ile borç bakiyesini kabul ettiğini, icra takibinde BSMV ve komisyonun ana paraya dahil edildiğini, mahkemece yapılan 522.802,83 TL ana para hesabının hatalı olduğunu, ayrıca davalı tarafından imzalanmış kredi talep formu ve kredi artırım zeyilnamelerinin tamamında kredi faizi olarak "O/N+12" oranının yer aldığını, dolayısıyla ... bir faiz oranı belirlemek yerine, piyasa koşullarına göre gecelik faiz (O/N) oranına 12 eklemek suretiyle faiz oranı belirlenmesi davalı tarafından açıkça kabul edildiğini, müvekkil şirket tarafından öncelikle %17 ve daha sonrasında ise %20,5 oranında faiz uygulanması taraflar arasındaki sözleşmeye uygun olduğunu, kaldı ki sözleşmenin 18. maddesi hükmünün müvekkili şirketin faiz uygulamasına cevaz verdiğini, taraflar arasındaki ilişkinin ticari ilişki olduğunu, faiz sınırlaması söz konusu olmayacağını, bileşik faiz uygulanması gerektiğini belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, sermaye piyasası araçları alım satımına ilişkin aracılık çerçeve sözleşmesinden kaynaklanan kredi alacağının tahsili için başlatılan icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 ... maddeleri.

2. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 67'nci maddesi.

3. Değerlendirme

1.Bölge adliye mahkemelerinin nihai kararlarının bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 ... maddesinde yer ... sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2.Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup davacı vekilince temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 ... maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

28.02.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.